

Amalan dan Keperluan Pembentangan dan Pendedahan Penyata Kewangan bagi Majlis Agama Islam Negeri di Malaysia

Norfaiezah Sawandi¹ , Chek Derashid, Ku Nor Izah Ku Ismail, Fathiyah Abu Bakar, Muhammad Syahir Abdul Wahab, Hasnah Shaari

Universiti Utara Malaysia
<https://doi.org/10.58458/ipnj.v10.01.03.0063>

Received: 30 August 2020

Reviewed: 19 October 2020

Accepted: 27 October 2020

Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk meninjau amalan dan keperluan pelaporan kewangan Majlis Agama Islam Negeri (MAIN) di lima negeri di Malaysia. Kajian ini telah dilaksanakan dengan menggunakan pakai pendekatan kajian kes. Dua kaedah pengumpulan data telah digunakan iaitu semakan dokumen dan temu bual separa berstruktur. Bagi kaedah pertama, penelitian ke atas Laporan Tahunan MAIN bagi tahun kewangan 2016 dan 2017 telah dibuat dengan membandingkan amalan semasa pelaporan dan pendedahan Penyata Kewangan MAIN dengan peruntukan dalam sembilan MPSAS yang berkaitan dengan pembentangan dan pendedahan. Kajian turut membuat semakan dan penelitian ke atas Enakmen dan Ordinan Pentadbiran Agama Islam Negeri-Negeri yang di kaji. Ini diikuti dengan temu bual dengan empat belas orang responden yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dengan penyediaan penyata kewangan MAIN. Selain daripada itu, sesi perundingan dengan pakar-pakar Syariah, Muamalat atau Ekonomi Islam, Undang-Undang dan Perakaunan/Perakaunan Islam turut diadakan. Dari segi amalan semasa, tidak semua urusan niaga atau item yang disentuh oleh sembilan MPSAS yang dikaji wujud di kesemua MAIN. Sementara itu, kajian mendapati kesemua MAIN menyediakan penyata kewangan berasingan dan disatukan serta membuat pendedahan kepentingan dalam entiti lain. Namun begitu, dapatan menunjukkan tiada MAIN yang membuat pendedahan maklumat kewangan tentang sektor am kerajaan dan pengaturannya bersama. Seterusnya, kajian mengenal pasti keperluan piawaian perakaunan baharu yang boleh dijadikan garis panduan kepada MAIN dalam membangunkan Piawaian Perakaunan

¹ Penulis adalah Pensyarah Kanan di Pusat Pengajian Perakaunan Tunku Puteri Intan Safinaz (TISSA-UUM), Universiti Utara Malaysia. Artikel ini adalah sebahagian daripada dapatan projek penyelidikan yang dibiayai oleh Jabatan Akauntan Negara Malaysia.

Islam bagi Institusi Baitulmal, Zakat dan Wakaf (PPIIBZW) berkaitan aspek pembentangan dan pendedahan. Selain daripada itu, beberapa cadangan elemen penambahbaikan penyata kewangan MAIN turut dikemukakan. Dapatan kajian ini diharapkan dapat membantu pihak-pihak berkepentingan seperti MAIN dan Jabatan Akauntan Negara Malaysia (JANM) dalam menyediakan kerangka kerja perakaunan dan piawai perakaunan yang sesuai bagi MAIN.

Kata kunci: Penyata Kewangan, Piawaian Perakaunan, Majlis Agama Islam Negeri, Kajian Kes, Malaysia

Abstract

This study examines the practice and financial reporting requirements of the State Islamic Religious Councils (SIRCs) of five states in Malaysia using a case study approach. Two data collection methods are used, namely document review and semi-structured interviews. Review of the SIRCs' annual reports for the financial years 2016 and 2017 is made by comparing the SIRCs' current practice of financial reporting and disclosure with respect to nine MPSAS (Malaysian Public Sector Accounting Standards) related to the presentation and disclosure of financial statements. In addition, this study reviews and examines the Enactments/Ordinance of the Administration of Muslim Religious Affairs of each state. This is followed by interviews with fourteen respondents who are directly or indirectly involved in the preparation of the SIRCs' financial statements. Apart from that, consultation sessions with experts in Shari'ah, Muamalat or Islamic Economics, Law and Accounting/ Islamic Accounting have also been held. This study finds that not all transactions or items of the nine MPSAS exist in all SIRCs. However, all SIRCs prepare Separate and Consolidated Financial Statements. They also prepare Disclosure of Interests in Other Entities. Nevertheless, none of the SIRCs prepares Disclosure of Financial Information pertaining to General Government Sector and Joint Arrangements. After this, the study outlines the requirements of the proposed PPIIBZW that may be used as guidelines for the presentation and disclosure of SIRCs' financial statements. In conclusion, this study proposes certain recommendations aimed at improving the financial statements of SIRCs. It is expected that the findings of the study could be able to assist relevant parties such as a SIRC and Accountant General's Department of Malaysia in developing an accounting conceptual framework, as well as the accounting standards that suit SIRC.

Keywords: Financial Statements, Accounting Standards, State Islamic Religious Council, Case Study, Malaysia